

SCIENTIA
IUSTITIA

Ines Grah

Posamezniki v postopku ničnostne tožbe pred Sodiščem Evropske unije

IUS SOFTWARE®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2017

Kazalo

1. Uvod	9
1.1. Problemska izhodišča	9
1.2. Hipoteze in zgradba knjige	14
1.3. Terminološka in druga pojasnila	15
2. Sodni sistem EU	17
2.1. Iz mednarodnega v ustavni model	17
2.2. Ustavnosodno in upravnosodno odločanje Sodišča EU	19
2.2.1. Sodišče.....	20
2.2.2. Splošno sodišče	21
2.2.3. Primerjava Sodišča EU z Ustavnim sodiščem RS	23
2.2.4. Primerjava Sodišča EU z Vrhovnim sodiščem ZDA ...	24
2.3. Sklep.....	29
3. Ničnostna tožba	31
3.1. Primerjava ničnostne tožbe v PES in PDEU.....	31
3.2. Razlogi za vložitev ničnostne tožbe	33
3.2.1. Nepristojnost.....	34
3.2.2. Očitna napaka pri presoji in zloraba pooblastil	36
3.2.3. Pravice v postopku	37
3.2.3.1. Pravica do izjave.....	39
3.2.3.2. Pravica do obrambe	39
3.2.3.3. Pravica do sodelovanja v postopku	41
3.2.3.4. Dolžnost obrazložitve.....	41
3.2.3.5. Dolžnost varovanja zaupnih informacij.....	42
3.2.3.6. Skladnost z notranjimi postopkovnimi pravili ..	42
3.2.4. Kršitev ustanovitvenih pogodb ali kateregakoli pravnega pravila v zvezi z njihovo uporabo	43
3.2.4.1. Sorazmernost	44
3.2.4.2. Prepoved diskriminacije	45

3.2.4.3.	Pravna varnost, prepoved retroaktivnosti in jasnost.	46
3.2.4.4.	Legitima pričakovanja in zaupanje v pravo. . .	47
3.2.4.5.	Transparentnost.	48
3.2.4.6.	Načelo previdnosti	49
3.3.	Učinek odločitve Sodišča EU v postopku ničnostne tožbe . .	49
3.4.	Pritožba	52
3.5.	Sklep.	54
3.6.	Zahteve, ki se nanašajo na toženo stranko in akte, ki jih je izdala	55
3.6.1.	Pred uveljavitvijo Lizbonske pogodbe	55
3.6.1.1.	Izpodbojni akt.	56
3.6.1.2.	Splošni ali posamični akt.	58
3.6.1.3.	Vsebinski oziroma neformalni pristop.	61
3.6.1.3.1.	Pravni učinki akta	64
3.6.1.3.2.	Postopek sprejemanja akta	65
3.6.1.3.3.	Pristojnost institucije EU za sprejetje akta.	66
3.6.2.	Po uveljavitvi Lizbonske pogodbe.	68
3.6.2.1.	Razširjen krog toženih strank	68
3.6.2.2.	Zahteve ničnostne tožbe v PDEU (4. odst. 263. čl. PDEU)	71
3.6.2.2.1.	Lizbonska pogodba in spremembe v opredelitvi aktov	73
3.6.2.2.2.	Izpodbijani akt je naslovljen na tožečo stranko	76
3.6.2.2.3.	Izpodbijani akt ni naslovljen na tožečo stranko	78
3.6.2.2.4.	Izpodbijani akt je predpis, ki ne potrebuje izvedbenih ukrepov	78
3.6.2.2.4.1.	Predpis	78
3.6.2.2.4.2.	Izvedbeni ukrepi	84
3.7.	Sklep	87
3.8.	Zahteve, ki se nanašajo na tožečo stranko	90
3.8.1.	Tožeče stranke v postopku ničnostne tožbe.	90
3.8.1.1.	Interesne skupine oziroma nevladne organizacije v postopku ničnostne tožbe.	91
3.8.2.	Pravni interes.	97
3.8.2.1.	Pravni interes za posameznike v postopku ničnostne tožbe	98
3.8.3.	Neposredno nanašanje.	101
3.8.3.1.	Pred uveljavitvijo Lizbonske pogodbe	101
3.8.3.1.1.	Razmerje med neposrednim nanašanjem in neposrednim učinkom	102

3.8.3.1.2.	Neposredno nanašanje pri izpodbijanju odločb, naslovljenih na države članice	103
3.8.3.1.3.	Neposredno nanašanje v zvezi z izvedbenimi ukrepi.	103
3.8.3.1.4.	Neposredno nanašanje pri izpodbijanju odločb, naslovljenih na drugo fizično ali pravno osebo	104
3.8.3.1.5.	Neposredno nanašanje in procesne pravice v postopku sprejemanja akta EU	105
3.8.3.1.6.	Neposredno nanašanje pri izpodbijanju direktiv	106
3.8.3.2.	Po uveljavitvi Lizbonske pogodbe.	107
3.8.4.	Posamično nanašanje	110
3.8.4.1.	Pred uveljavitvijo Lizbonske pogodbe	111
3.8.4.1.1.	Posamično nanašanje pri izpodbijanju odločb, ki so naslovljene na državo članico ali drugo osebo.	111
3.8.4.1.2.	Posamično nanašanje in zaprt krog vlagateljev	112
3.8.4.1.3.	Posamično nanašanje pri izpodbijanju uredb	114
3.8.4.1.4.	Prva faza omilitve posamičnega nanašanja: sodelovanje v postopku sprejemanja akta	115
3.8.4.1.4.1.	Odločbe	115
3.8.4.1.4.2.	Uredbe	118
3.8.4.1.5.	Druga faza omilitve posamičnega nanašanja: kriterij posebnih pravic in posebni ekonomski učinki akta	119
3.8.4.1.5.1.	Resni ekonomski učinki ukrepa.	119
3.8.4.1.5.2.	Kršitev posameznih pravic.	121
3.8.4.1.6.	Posamično nanašanje na preizkusu v zadevah <i>Jégo-Quéré</i> in <i>UPA</i>	124
3.8.4.2.	Po uveljavitvi Lizbonske pogodbe.	127
3.8.4.2.1.	Glavna izhodišča.	127
3.8.4.2.2.	Razvoj posamičnega nanašanja v sodni praksi	128
3.9.	Sklep.	130
4.	Vprašanje o popolnem sistemu sodnega varstva v EU.	137
4.1.	Primerjava postopkov pred Sodiščem EU s postopkom ničnostne tožbe	138
4.1.1.	Tožba zaradi nedelovanja.	139
4.1.2.	Odškodninska tožba	141
4.1.3.	Ugovor nezakonitosti.	144
4.1.4.	Predhodno odločanje	147
4.1.4.1.	Akti	147
4.1.4.2.	Vsebina – primerjava s postopkom ničnostne tožbe in razlogi.	150

4.1.4.3.	Učinki	152
4.1.4.4.	Dileme	154
4.1.5.	Intervencija	155
4.2.	Sodno varstvo na nacionalni ravni	156
4.3.	Pomanjkljivosti v sistemu sodne zaščite	159
4.3.1.	Pomanjkljivosti v sistemu sodne zaščite v EU pred Lizbonsko pogodbo	159
4.3.2.	Mogoče rešitve v sodni praksi	160
4.3.3.	Spremembe v Lizbonski pogodbi	162
4.4.	Sklep	162
5.	Sklepne misli in predlogi sprememb	167
5.1.	Sprememba 4. odst. 263. čl. je sprostila dostop posameznikov do Sodišča EU	167
5.1.1.	Širitev kroga toženih strank	167
5.1.2.	Posamezniki akte EU lahko podvržejo sodni presoji ..	168
5.1.3.	Kombinacija akta oziroma predpisa in pogoja za tožečo stranko določa možnosti dostopa do Sodišča EU	169
5.1.4.	Neenakopravno varstvo zasebnega in javnega interesa	172
5.1.5.	Pogoji pravnega interesa ter neposrednega in posamičnega nanašanja posameznikom še naprej omejujejo dostop do Sodišča EU	174
5.2.	Vprašanje popolnega sistema sodnega varstva in položaj ničnostne tožbe	177
 Individuals in the Action for Annulment Procedure before the Court of Justice of the European Union		
Summary		185
Literatura in viri		191
Imensko kazalo		247
Stvarno kazalo		249
Recenziji		255